

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lutego 2016 roku - nr (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne A. B. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Biuro (...) z siedzibą w Ł. od dnia 16 sierpnia 2013 roku stanowi kwota 1.000,00 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że sprawa podlegania A. B. ubezpieczeniom społecznym od dnia 16 sierpnia 2013 roku u ww. płatnika została już prawomocnie przesądzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 30 marca 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VIII U 459/14. Organ rentowy zakwestionował jednak podaną przez płatnika wysokość podstawy wymiaru składek. Wskazał, że wnioskodawczyni została zatrudniona na $\frac{3}{4}$ etatu na stanowisku specjalista ds. kadr i płac za wynagrodzeniem w wysokości 3.500,00 zł brutto znacznie przewyższającym wynagrodzenia pozostałych pracowników, które kształtowały się na poziomie minimalnego wynagrodzenia. Zdaniem ZUS ustalenie relatywnie wysokiego wynagrodzenia miało związek z tym, że D. K. jest teściową A. B., a wnioskodawczyni była już wówczas w ciąży. W dniu 18 września 2013 roku wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy. W czasie nieobecności wnioskodawczyni płatnik nie zatrudniła nikogo na jej miejsce. Po powrocie do pracy od dnia 11 marca 2015 roku wnioskodawczyni pracowała na $\frac{3}{4}$ etatu do maja 2015 roku, a następnie od czerwca 2015 roku do stycznia 2016 roku na $\frac{1}{2}$ etatu. Od lipca 2015 roku płatnik oblicza i rozlicza składki za wnioskodawczynię od podstawy wymiaru w wysokości 1.000,00 zł. Organ rentowy wskazał też, że już przy poprzednim zatrudnieniu u płatnika w okresie od 4 maja 2009 roku do 31 lipca 2010 roku wnioskodawczyni otrzymywała wynagrodzenia w wysokości 1000,00 zł za $\frac{1}{2}$ etatu. Po powrocie do pracy jej wynagrodzenie kolejnymi aneksami ulegało zmniejszeniu mimo, że zmiana nie uległo stanowisko pracy. ZUS wskazał też, że wnioskodawczyni od dnia 22 stycznia 2007 roku jest zatrudniona u innego płatnika w pełnym wymiarze czasu pracy. Budzi to wątpliwości organu rentowego co do możliwości połączenia tych pracy w czasie ciąży i w związku z wychowywaniem małego dziecka. Okoliczności te w ocenie ZUS oznaczają, że zatrudnienie wnioskodawczyni na $\frac{3}{4}$ etatu za wynagrodzeniem 3.500,00 zł miesięcznie na krótko przed powstaniem niezdolności do pracy w okresie ciąży miało na celu jedynie podwyższenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego, a wykazanie tej podstawy przez krótki okres po powrocie służyło jedynie uprawdopodobnieniu potrzeby zatrudnienia wnioskodawczyni na dotychczasowych warunkach. ZUS uznał tę czynność za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego.

/decyzja - k. 55 - 58 akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 18 marca 2016 roku złożyła wnioskodawczyni, która wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne od dnia 16 sierpnia 2013 roku stanowi kwota 3.500,00 zł. Wnioskodawczyni podniosła, że wobec rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 459/14, zarzuty podnoszone przez organ rentowy są nieusprawiedliwione. Wnioskodawczyni wskazała, że ma wyższe wykształcenie oraz doświadczenie uzasadniające otrzymywane wynagrodzenie. Późniejsze zmniejszenie wynagrodzenia miało być natomiast podyktowane zmniejszeniem zakresu obowiązków i wymiaru pracy.

/odpowiedź na odwołanie - k. 2 - 4/

W złożonej w dniu 31 marca 2016 roku odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 6 - 7 verte/

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Płatnik D. K. przyłączyła się do stanowiska wnioskodawczyni. Pełnomocnik wnioskodawczyni poparła odwołanie i wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik ZUS wniosła o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/stanowiska stron - e-protokół z dnia 26 października - 00:03:04 - 00:04:50 - płyta - k. 86,
e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:01:09-00:03:15, 01:28:01 - 01:53:47 - płyta - k. 154/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. K. od dnia 15 grudnia 1997 roku prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą D. K. (...) Biuro (...), której przedmiotem jest działalność rachunkowo – księgową i doradztwo podatkowe.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wydruk z (...) k. 70/

Wnioskodawczyni A. B. jest absolwentką polonistyki oraz studiów podyplomowych z zakresu prawa pracy, które ukończyła w 2012 roku.

/okoliczności bezsporne, a nadto: zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86, dyplom - k. 52, świadectwo - k. 51; akta osobowe - k. 111/

Wnioskodawczyni nie odbyła żadnych kursów w zakresie księgowości.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:38:57 - 01:51:18 - płyta - k. 86/

Wnioskodawczyni odbyła staż w Urzędzie Skarbowym oraz pracowała w (...) sp. z o.o. od 22 sierpnia 2006 roku do 20 stycznia 2007 roku jako pracownik biurowy w pełnym wymiarze czasu pracy.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; świadectwo - k. 49/

D. K. jest teściową A. B..

/okoliczności bezsporne/

Wnioskodawczyni A. B. była zatrudniona u płatnika w okresie od dnia 4 maja 2009 roku do dnia 31 lipca 2010 roku na stanowisku pracownika biurowego za wynagrodzeniem 1.100 zł miesięcznie na 1/2 etatu.

/okoliczności bezsporne, a nadto: zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:43:41 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86/

W dniu 16 sierpnia 2013 roku A. B. zawarła z płatnikiem D. K. (...) Biuro (...) umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisko specjalista do spraw kadr i płac w wymiarze 3/4 etatu z wynagrodzeniem w wysokości 3.500,00 zł.

/okoliczności bezsporne, a nadto akta osobowe –umowa o pracę k. 111/

Decyzją z dnia 13 grudnia 2013 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. B. nie podlega od dnia 16 sierpnia 2013 roku ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik w firmie (...) Biuro (...). /okoliczności bezsporne/

Wyrokiem z dnia 30 marca 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VIII U 459/14 Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 13 grudnia 2013 roku, stwierdzając, że A. B. od dnia 16 sierpnia 2013 roku

podlega ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) – Biuro (...) w Ł. D. K.. Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 4 grudnia 2015 roku w sprawie III AUa 1068/15 oddalił apelację organu rentowego od wyroku z dnia 30 marca 2015 roku.

/okoliczności bezsporne - wyroki - k. 131 i 175 w załączonych aktach o sygn. VIII U 459/14/

Od dnia 22 stycznia 2007 roku wnioskodawczyni jest zatrudniona w (...) sp. z o.o. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku sekretarki zajmującej się obsługą kadrową, obsługą sekretariatu i tłumaczeniami z języka angielskiego. Otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 3.500,00 zł brutto za pracę w pełnym wymiarze etatu.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; pismo - k. 96/

(...) sp. z o.o. mieściła się na tej samej ulicy, po drugiej stronie - co siedziba płatnika.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:23:21 - 00:37:02 - płyta - k.138/

Wnioskodawczyni pracowała w (...) sp. z o.o. od godziny 7.00 do 15.00, a u płatnika od godziny 15.00 do godziny 21.00.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - -protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:23:21 - 00:37:02 - płyta - k.138/

W ramach wykonywanej działalności D. K. obsługuje około 70 podmiotów, w tym i zagraniczne firmy. Klientami biura rachunkowego są przedsiębiorcy o różnych profilach działalności. Poza obsługą księgową kontrahentów skarżąca przygotowuje i prowadzi dokumentację pracowniczą firm, które nie mają w swojej strukturze organizacyjnej działu kadr.

/zeznania płatnika - -protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86/

Do obowiązków służbowych A. B. zgodnie z pisemnym zakresem obowiązków miało należeć: sporządzenie umów o pracę, prowadzenie akt osobowych, bieżąca aktualizacja badań lekarskich pracowników, zgłaszanie i wyrejestrowywanie pracowników do ZUS, sporządzenie list płac pracowników zatrudnionych na umowę o pracę i umowę o dzieło, naliczanie podatku dochodowego od wynagrodzeń osób fizycznych, naliczanie składek ZUS, sporządzanie dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych do ZUS, sporządzanie dokumentów rozliczeniowych dot. podatku dochodowego od osób fizycznych, prowadzenie akt wynagrodzeń pracowników, sporządzanie deklaracji PIT – 11, prowadzenie kart zasiłkowych pracowników, wydawania zaświadczeń o dochodach na prośbę pracownika, sprawozdawczość i analiza kadrowa na potrzeby GUS. Ponadto, ubezpieczona zobowiązana miała być do: wprowadzania do programu płacowego listy płac dostarczane przez klientów, naliczania należnych składek ZUS, podatków od wynagrodzeń i innych obciążeń płac na podstawie informacji od klienta, rejestracji pracowników do ZUS oraz ich wyrejestrowywanie na podstawie dokumentów otrzymanych od klientów, rejestrowania w programie przerw klientów na podstawie dokumentów klientów lub otrzymanych druków zwolnień lekarskich, prowadzenie w programie kart wynagrodzeń pracowników, sporządzanie na podstawie informacji od klienta umów o pracę oraz świadectw pracy, sporządzanie na podstawie informacji od klienta deklaracji PIT -11 i PIT 40. W zakresie dodatkowych

umów zawieranych z klientami o prowadzenie dokumentacji pracowników A. B. miała obowiązek kompletować dokumenty niezbędne do przyjęcia do pracy i sprawdzania prawidłowości ich wypełnienia.

/pisemny zakres obowiązków z dnia 16.08.2015 roku w aktach osobowych – k.111/

Płatnik zatrudniał wówczas 6 pracowników zajmujących się księgowością przedsiębiorstw obsługiwanych przez biuro rachunkowe. Wnioskodawczyni zajmowała się głównie sprawami kadrowymi i płacowymi biura (...) oraz obsługiwanych przez nie przedsiębiorstw, którymi nie zajmowały się inne osoby zatrudnione u płatnika.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; wykaz pracowników - k. 39 - 40; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:05:47 - 00:23:21 - płyta - k.138/

W ramach swoich obowiązków wnioskodawczyni jeździła kilka razy w miesiącu do klientów płatnika. Obsługiwała m. in. firmy, tj.: (...) sp. z o.o., A. P., T. for (...) T. F. w zakresie spraw kadrowo - płacowych. Wnioskodawczyni prowadziła teczki osobowe pracowników klientów i często przyjeżdżała do klientów po niezbędne do tego dokumenty. Prowadziła rozmowy z obcojęzycznymi pracownikami klientów i tłumaczyła dokumenty w języku angielskim. Zdarzało się, że księgowała też faktury oraz segregowała faktury wystawione w walucie polskiej i w euro.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:43:41 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; zeznania świadka H. K. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:37:02 - 01:01:51 - płyta - k. 139; zeznania świadka A. P. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:08:02 - 00:21:08 - płyta - k. 150; zeznania świadka T. F. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:08:54 - płyta - k. 150; zeznania P. K. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:29:24 - płyta - k. 150/

Firma (...) sp. z o.o. w Ł. nawiązała współpracę z płatnikiem D. K. w dniu 11 września 2012 roku w zakresie obsługi kadrowo - księgowej. Z tym dniem spółka uzyskała wpis do KRS. Przedmiotem działalności (...) sp. z o.o. była działalność o charakterze transportowo – spedycyjnym. Pierwszy zatrudniony pracownik spółki został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych w dniu 15 marca 2013 roku, 8 osób zostało zgłoszonych do ubezpieczeń w lipcu 2013 roku, 8 osób w sierpniu 2013 roku i 13 osób we wrześniu 2013 roku. Później zatrudniała do 20 pracowników. Wnioskodawczyni przyjeżdżała do spółki kilka razy w miesiącu, w godzinach popołudniowych i zabierała dokumentację kadrowo – płacową, czy też na miejscu w biurze spółki zajmowała się dokumentacją. Spółka zatrudniała obcokrajowców i wnioskodawczyni zajmowała się także tłumaczeniem dokumentów. Spółka współpracowała z płatnikiem do końca 2014 roku

/zeznania świadka T. F. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:08:54 - płyta - k. 150; pismo - k. 128; zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:43:41 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86/

A. P. w 2013 roku zatrudniła jednego pracownika. Wnioskodawczyni założyła teczkę osobową tego pracownika, a także zajmowała się prowadzeniem akt osobowych dotychczas zatrudnianych przez nią pracowników.

/zeznania świadka A. P. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:08:02 - 00:21:08 - płyta - k. 150/

Jeden ze współwłaścicieli (...) sp. z o.o. w Ł. – P. K. wiosną 2013 roku rozpoczął odrębną działalność transportowo – spedycyjną. Biuro rachunkowe płatnika zajmowało się obsługą kadrowo – księgową tej firmy. Wnioskodawczyni prowadziła teczki osobowe pracowników tej firmy, przyjeżdżała do jej siedziby, przywoząc różne dokumenty.

/zeznania P. K. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:29:24 - płyta - k. 150; zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:43:41 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86/

D. K. zatrudniła wnioskodawczynię głównie do obsługi (...) sp. z o.o. w Ł., która podzieliła się na dwie różne firmy o tym samym profilu działalności. Wnioskodawczyni podjęła jednak pracę dopiero od sierpnia 2013 roku z powodu kłopotów zdrowotnych męża - z uwagi na złamanie przez niego obydwu stóp. Firmy spedycyjne z uwagi na charakter prowadzonej działalności dostarczały płatnikowi kilkaset, czy nawet tysiąc dokumentów finansowych, które wymagały zaksięgowania.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46; 01:38:57-01:51:18 - płyta - k. 86; zeznania P. K. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:29:24 - płyta - k. 150; zeznania świadka T. F. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:08:54 - płyta - k. 150 /

Wnioskodawczyni podpisywała listy obecności.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; listy obecności - k. 41 - 48/

Wnioskodawczyni, podobnie jak pozostali pracownicy obsługiwała u płatnika program finansowo - kadrowy (...) i program REWIZOR. Przygotowywała dokumenty dla ZUS, składała deklaracje. Z programu korzystała na komputerach stacjonarnych i na laptopie, znajdujących się w biurze płatnika, używając loginu D. K..

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46, 01:38:57 - 01:51:18 - płyta - k. 86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:23:21 - 00:37:02 - płyta - k.138; zeznania świadka H. K. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:37:02 - 00:48:09 - płyta - k. 139/

Pracownicy wprowadzali dane do komputerów, ale dokumenty podpisywała tylko płatnik.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:38:57 - 01:51:18 - płyta - k. 86/

Płatnik nie zatrudniała pracowników na podstawie umów cywilnoprawnych

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:38:57 - 01:51:18 - płyta - k. 86/

W okresie od dnia 18 września 2013 roku do dnia 12 marca 2014 roku A. B. była niezdolna do pracy w okresie ciąży. Pobierała zasiłek chorobowy od dnia 21 października 2013 roku do dnia 11 marca 2014 roku oraz zasiłek macierzyński od dnia 12 marca 2014 roku do dnia 10 marca 2015 roku.

/okoliczności bezsporne; a nadto - dokumentacja medyczna: k. 106 - 107, dokumentacja medyczna - k. 124/

Wnioskodawczyni w dniu (...) urodziła dziecko.

/okoliczności bezsporne, a nadto: zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:43:41 - 00:58:25 - płyta - k. 86; dokumentacja medyczna: k. 106 - 107, dokumentacja medyczna - k. 124/

Przed zatrudnieniem wnioskodawczyni oraz pod jej nieobecność obowiązkami jej powierzonymi zajmowała się płatnik - D. K..

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; zeznania świadka A. P. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:08:02 - 00:21:08 - płyta - k. 150; zeznania świadka T. F. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:08:54 - płyta - k. 150; zeznania P. K. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:29:24 - płyta - k. 150/

Po urlopie macierzyński wnioskodawczyni powróciła do pracy od dnia 11 marca 2015 roku.

/okoliczności bezsporne/

Aneks do umowy o pracę zawartym w dniu 9 maja 2015 roku zmieniono warunki umowy o pracę z dnia 16 sierpnia 2013 roku wnioskodawczyni, określając wymiar czasu pracy na 1/2 etatu a wynagrodzeniem 2.333,33 zł brutto na stanowisku specjalista ds. kadr i płac

/aneks - akta osobowe - k. 111/

Kolejnym aneksem do umowy o pracę z dnia 1 lipca 2015 roku zmieniono warunki umowy o pracę z dnia 16 sierpnia 2013 roku wnioskodawczyni, określając wymiar czasu pracy na 1/2 etatu za wynagrodzeniem 1000 zł brutto na stanowisku specjalista ds. kadr i płac, księgową.

/aneks i wypowiedzenie - akta osobowe - k. 111/

Wnioskodawczyni była zainteresowana ograniczeniem wymiaru czasu pracy do 1/2 etatu, gdyż pracę musiała pogodzić z opieką już nad dwojgiem dzieci. Dodatkowo zmienił się adres (...) sp. z o.o., do której również po urlopie macierzyńskim powróciła wnioskodawczyni. Ponadto płatnik nie współpracował już w tym czasie z dwoma firmami spedycyjnymi, których obsługą wcześniej wykonywała wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni zajmuje się obecnie dokumentami kadrowymi kilku przedsiębiorstw. Prowadzi też teczki osobowe pracowników płatnika. Nie obsługuje klientów obcojęzycznych.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:43:41 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:23:21 - 00:37:02 - płyta - k.138; zeznania świadka H. K. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:51:46 - 00:54:05 - płyta - k. 139/

Poza wnioskodawczynią żaden z pracowników płatnika nie ma wykształcenia wyższego. Takie wykształcenie posiadała H. B., która była zatrudniona u płatnika w okresie od dnia 1 grudnia 2012 roku do dnia 30 listopada 2015 roku. Pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem minimalnym na stanowisku księgowej obsługującej klientów zagranicznych.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:38:57 - 01:51:18 - płyta - k. 86; zestawienie - k. 40; akta osobowe - k. 111/

Pracownicy płatnika mają ruchomy czas pracy. Często zostają dłużej w pracy, gdy zachodzi taka potrzeba.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta
- k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46; 01:38:57 - 01:51:18 - płyta - k.
86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia
20 lutego 2017 roku - 00:05:47 - 00:23:21 - płyta - k.138/

Razem z wnioskodawczynią - w dniu 16 sierpnia 2013 roku zatrudniona została H. K. na stanowisku księgowej w wymiarze ¼ etatu za wynagrodzeniem 700,00 zł. H. K. prowadzi księgi przychodów i rozchodów, księguje faktury. Rozlicza tylko firmy, które mają pełną księgowość. Równolegle jest zatrudniona u innego pracodawcy.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; wykaz pracowników - k. 39; akta osobowe - k. 111; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:05:47 - 00:23:21 - płyta - k.138; zeznania świadka H. K. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:37:02 - 00:48:09 - płyta - k. 139/

K. R. została zatrudniona u płatnika na stanowisku księgowej w dniu 9 marca 1999 roku i początkowo pracowała w wymiarze ½ etatu. Od lipca 2013 roku jest zatrudniona na ¾ etatu. W kolejnych latach otrzymywała wynagrodzenie: 800,00 zł - do czerwca 2013 roku, 1.200,00 zł od lipca 2013 roku, 1.260,00 zł - w 2014 roku, 1.312,50 - w 2015 roku, 1.387,50 - w 2016 roku. K. R. nie ma stałych godzin pracy, ponieważ pracuje jeszcze u innego pracodawcy, Od samego początku zajmuje się prowadzeniem ksiąg przychodów i rozchodów różnych przedsiębiorstw, które współpracują z płatnikiem.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; zestawienie - k.40; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:05:47 - 00:23:21 - płyta - k.138/

Wnioskodawczyni, płatnik i H. K. zajmują się spółkami. Pozostali pracownicy prowadzą księgowość w przedsiębiorstwach jednoosobowych.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; zeznania świadka T. F. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:08:54 - płyta - k. 150; zeznania P. K. - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:21:08 - 01:08:54 - płyta - k. 150/

Pozostali pracownicy otrzymują wynagrodzenie ustalone proporcjonalnie do wymiaru etatu od wynagrodzenia minimalnego.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta
- k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46, 01:38:57 - 01:51:18 - płyta - k.
86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia
20 lutego 2017 roku - 00:05:47 - 00:23:21 - płyta - k.138; wykaz pracowników - k. 39-40/

Wnioskodawczyni zajmuje się aktualnie głównie obsługą klientów płatnika - ich obsługą kadrową i finansową oraz sprawami ZUS.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:43:41 - płyta - k. 86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:05:47 - 00:23:21 - płyta - k.138/

Płatnik zatrudnia obecnie 6 osób.

/zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; wykaz pracowników - k. 39 - 40/

Wnioskodawcy i płatnik rozważają przejęcie w przyszłości prowadzenia biura przez A. B..

/zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:58:25 - 01:02:21 - płyta - k. 86; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:05:47 - 00:23:21 - płyta - k.138; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 01:26:33 - 01:28:01 - płyta - k. 154/

Dochody płatnika w 2013 roku systematycznie wzrastały. W 2013 dochód brutto wyniósł 118.907,42 zł, a w 2014 - 193.086,18 zł. W 2015 i 2016 roku dochody płatnika spadły co wiązało się z odejściem m. in. klienta (...). Płatnik nie posiada zaległości podatkowych.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:31:46 - 01:38:57 - płyta - k. 86; zestawienie - k. 35 - 39; zeznania podatkowe - k. 26 - 34 verte; informacja z US - k. 122;

Wynagrodzenie jest wypłacane wnioskodawcy w formie gotówkowej.

/odcinki - k. 22 - 25; zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154/

Płatnik nadal poszukuje pracowników. Występowała w związku z tym do Urzędu Pracy, organizowała staże dla bezrobotnych

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:03:28 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:38:57 - 01:51:18 - płyta - k. 86; pismo - k. 98; dokumentacja - k. 99; zeznania świadka K. R. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:23:21 - 00:37:02 - płyta - k.138/

Płatnik składek (...) Biuro (...) złożył za wnioskodawczynię dokumenty rozliczeniowe, w których wykazał miesięczne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości za miesiące: 08/2013 r. - 1.833,30 zł, 09/2013 r. - 1.983,29 zł, od 10/2013 r. do 02/2015 r. - 0,00 zł, 03/2015 r. - 2.333,30 zł, 04/2015 r. 3.500,00 zł, 05/2015 r. - 2.624,98 zł, 06/2015 r. - 2.333,33 zł, a od 07/2015 r. do 01/2016 r. - 1.000,00 zł.

/okoliczności bezsporne/

Zgodnie z Regulaminem Pracy obowiązującym w (...) sp. z o.o. praca w spółce świadczona jest od poniedziałku do czwartku od 7:30 do 16:30 oraz w piątki od 7:30 do 12:30.

/pismo - k. 96/

Obecnie wnioskodawcy pracuje w (...) sp. z o.o. od godziny 8.00 do godziny 16.00 i od godziny 16:30 do godziny 20:30 u płatnika. Wnioskodawcy na mocy ustnego porozumienia z przełożoną pracuje w (...) sp. z o.o. w innych godzinach niż reszta pracowników.

/zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:04:52 - 00:17:34 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 00:04:50 - 00:34:35 - płyta - k. 86; zeznania płatnika - zeznania płatnika - e-protokół z dnia 28 czerwca 2017 roku - 00:37:36 - 01:26:33 - płyta - k. 154 w zw. z e - protokół z dnia 26 października 2016 roku - 01:02:21 - 01:31:46 - płyta - k. 86; zeznania świadka H. K. - e-protokół z dnia 20 lutego 2017 roku - 00:37:02 - 00:48:09 - płyta - k. 139/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, a także na podstawie zeznań wnioskodawczynie, płatnika składek oraz świadków - współpracowników i klientów płatnika.

Tak zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na dokonanie niewątpliwych ustaleń, co do zakresu obowiązków wnioskodawczynie na zajmowanym stanowisku i adekwatności do nich wskazanego w umowie o pracę wynagrodzenia.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było, czy miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. B. z tytułu zatrudnienia u płatnika (...) Biuro (...) stanowią kwoty wskazane przez płatnika, czy też ustalenie wysokości wynagrodzenia wnioskodawczynie było dokonane jedynie w celu znacznego podwyższenia podstawy wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zeznania świadków były, zdaniem Sądu, wzajemnie spójne i korespondujące ze sobą oraz znajdowały potwierdzenie w dokumentach, a także w zeznaniach wnioskodawczynie i płatnika. Podkreślić należy, że wszyscy świadkowie to osoby dla wnioskodawczynie obce, niezwiązane z osobą wnioskodawczynie ani rodzinnie ani towarzysko. Nie ma zatem żadnych przyczyn, aby świadkowie zeznawali tendencyjnie na korzyść wnioskodawczynie, czy rozmiłali się z prawdą. Sąd nie dopatrzył się żadnych okoliczności pozwalających na podważenie wiarygodności świadków.

Sąd dał również wiarę zeznaniom wnioskodawczynie i płatnika na okoliczność zakresu czynności wykonywanych przez wnioskodawczynię w ramach przedmiotowego zatrudnienia, gdyż zeznania te znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, opisanym wyżej. W ocenie Sądu zeznania wnioskodawczynie i płatnika są logiczne i wzajemnie spójne. Sąd uznał za przekonujące zeznania wnioskodawczynie i płatnika w zakresie wyjaśnień, dlaczego wnioskodawczynie została zatrudniona oraz dlaczego zmianie uległ wymiar etatu jej po powrocie do pracy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne, co skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art.12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) pracownicy, czyli osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. j.: Dz. U. z 2016 roku, poz. 372) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ww. ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Jak wynika z powołanych wyżej przepisów wysokość wynagrodzenia uzgodnionego przez strony stosunku pracy ma na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych istotne znaczenie z uwagi na to, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia

w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc w oparciu o wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, czy różnego rodzaju dodatki, nagrody, premie itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, również w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co

w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Oznacza to, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także przez pryzmat interesu publicznego.

Według art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005, Nr 21, poz. 338 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2007 roku, III UK 30/07, publ. LEX nr 896060).

Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni w dniu 16 sierpnia 2013 roku zawarła z D. K. umowę o pracę, po czym od dnia 18 września 2013 roku do 12 marca 2014 roku była niezdolna do pracy w okresie ciąży. Po zakończeniu urlopu macierzyńskiego wróciła do pracy i podpisała aneksy do umowy o pracę, którymi zmieniono wymiar czasu pracy na 1/2 etatu oraz wysokość wynagrodzenia zasadniczego - od dnia 9 maja 2015 roku przyznano 2.333,33 zł brutto, a od dnia 1 lipca 2015 roku - 1.000,00 zł. Stanowisko wnioskodawczyni do 30 czerwca 2015 roku pozostawało bez zmian - specjalista ds. kadr i płac. Postępowanie w rozpoznawanej sprawie zmierzało do ustalenia, czy umówione wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanych obowiązków.

Kwestia podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu tego zatrudnienia została już prawomocnie rozstrzygnięta. Sąd Apelacyjny w Łodzi z dnia 4 grudnia 2015 roku oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 30 marca 2015 roku wydanego w sprawie o sygn. akt VIII U 459/14. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 13 grudnia 2013 roku, stwierdzając, że A. B. od dnia 16 sierpnia 2013 roku podlega ubezpieczeniom społecznym ,tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) – Biuro (...) w Ł. D. K..

Zgodnie z art. 366 k.p.c. wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Sąd w ramach niniejszego postępowania nie rozważał już zatem, czy pomiędzy wnioskodawczynią i płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. Sąd Okręgowy w Łodzi w toku wskazanego postępowania potwierdził bowiem realność zawartej umowy o pracę i faktyczne wykonywanie na jej podstawie obowiązków pracowniczych przez wnioskodawczynię.

Ustalenia Sądu w rozpoznawanej sprawie zmierzały natomiast do ustalenia, czy umówione wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanych obowiązków.

W tym miejscu wskazać należy, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego,

polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. (tak też SN w: wyroku z dnia 9 sierpnia 2005 roku, sygn. akt III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780; wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr (...), wyroku z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047).

Kwestią sporną w sprawie pozostawało zatem, czy zachodziły przesłanki do ustalenia, że A. B. powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek ustaloną pomiędzy stronami stosunku pracy, czy też jak chciał tego organ rentowy – podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do wysokości 1.000,00 zł w całym okresie zatrudnienia.

Ustaleniu podlegało zatem, czy postanowienia umowy o pracę i aneksów były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, tym samym czy były nieważne (art. 58 § 2 k.c.). Powyższe sprowadza się do rozstrzygnięcia podstawowej kwestii - czy wysokość wynagrodzenia przyznana wnioskodawczyni za jej pracę była godziwa, to znaczy czy wynagrodzenie to stanowiło ekwiwalentne wynagrodzenie do rodzaju, ilości i jakości pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, lecz nie jest też sporne, że wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia art. 18 § 1 kodeksu pracy, umówienie się o wynagrodzenie wyższe od najniższego jest dopuszczalne, gdyż normy prawa pracy swobodę tę ograniczają tylko co do minimum świadczeń należnych pracownikowi w ramach stosunku pracy, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa,

a strony obowiązuje nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Najdobitniej wyraża to reguła zawarta w art. 353¹ k.c., który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy, zarówno wobec braku uregulowania normowanej nim instytucji w prawie pracy, jak też niesprzeczności z zasadami prawa pracy (por. art. 300 k.p.) zawartego w nim wymagania, by treść stosunku pracy lub jego cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Należy zwrócić uwagę, że sprzeczny z zasadami współzycia społecznego może być także niegodziwy cel umowy o pracę, polegający na ustaleniu nadmiernej wysokości wynagrodzenia (rażąco wygórowanego), aby otrzymywać zawyżone świadczenia

z ubezpieczeń społecznych kosztem innych ubezpieczonych.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 r. (II UK 320/04, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 122) stwierdził, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń

z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą (art. 58 § 1 k.c.). Natomiast w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. (II UK 141/04, OSNP 2005 Nr 15, poz. 235) Sąd Najwyższy wskazał, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Orzeczenia te nie dotyczą kwalifikowania opisanych zachowań w aspekcie ich zgodności z prawem, nie rozważając, czy nie naruszają one zasad współzycia społecznego. Zgodnie bowiem z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, wyrażająca się m.in. poprzez ustanowienie rażąco wygórowanego, a zatem niegodziwego wynagrodzenia. Tym samym, uzasadnionym jest twierdzenie, że ustanowienie w umowie o pracę nadmiernie wysokich wynagrodzeń może być sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, bowiem fakt, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, nie

może oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawieraniu umów o pracę na stosunkowo krótki okres przed zajściem zdarzenia generującego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że co do zasady, z jednej strony wynagrodzenie za pracę ma stanowić wartość godziwą, z drugiej zaś, ma odpowiadać rodzajowi pracy, kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu i ma stanowić ekwiwalent za ilość i jakość świadczonej pracy.

Jednym z najistotniejszych kryterium godziwości (sprawiedliwości) wynagrodzenia za pracę, jest ekwiwalentność wynagrodzenia wobec pracy danego rodzaju, przy uwzględnieniu kwalifikacji wymaganych do jej wykonywania, jak też ilości i jakości świadczonej pracy (art. 78 k.p.). Mając na względzie ustalony w sprawie stan faktyczny oraz treść art. 13 k.p., należy stwierdzić, że przymiot „niegodziwości” będzie posiadała przede wszystkim płaca rażąco za niska. Nie oznacza to jednak tego, że znamię „niegodziwości” nie może również dotknąć płacy rażąco wysokiej (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2001 r., I PKN 563/00, OSNP 2002 Nr 4, poz. 90). Tym samym brak jest przeciwwskazań do tego, by postanowienia umowy o pracę dotyczące wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą mogłyby być oceniane przez pryzmat zasad współżycia społecznego, jako nieważne w części przekraczającej granice godziwości, a zatem w sytuacji ich nadmiernej (rażąco nieproporcjonalnej) wysokości. W przywołanej uchwale Sąd Najwyższy podkreślał bowiem, że w sferze prawa ubezpieczeń społecznych godziwość wynagrodzenia - jedna z zasad prawa pracy - zyskuje dodatkowy walor aksjologiczny, albowiem w prawie ubezpieczeń społecznych istnieje znacznie mocniejsza niż w prawie pracy bariera działania w ramach prawa, oparta na wymagającym ochrony interesie publicznym i zasadzie solidarności ubezpieczonych.

Względność zasady godziwości wynagrodzenia, wyraża się koniecznością odniesienia się nie tylko do potrzeb pracownika, ale także świadomości społecznej oraz ogólnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Zatem mimo tego, że postanowienia umowy o pracę, które nadmiernie uprzywilejowują płacowo danego pracownika, w prawie pracy mieściłyby się w ramach art. 353¹ k.c., to w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, możliwe jest - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - przypisanie zamiaru nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Jest to związane z alimentacyjnym charakterem tych świadczeń oraz z zasadą solidaryzmu, wymagającą tego, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 grudnia 2012 roku, III AUa 420/12, LEX nr 1220514).

Pojęcie godziwości wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych winno być zatem interpretowane przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych, gdyż podstawę wymiaru składki ubezpieczonego, będącego pracownikiem, stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy.

Odnosząc powyższe rozważania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, Sąd stwierdza, że zgłoszona przez płatnika wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej A. B. jest wygórowana, nie jest wynagrodzeniem godziwym ani adekwatnym do świadczonej przez nią pracy. Takie ukształtowanie podstawy wymiaru składek miało na celu jedynie podwyższenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego, a wykazanie tej podstawy przez krótki czas po powrocie służyło jedynie uprawdopodobnieniu potrzeby zatrudnienia wnioskodawczyni na dotychczasowych warunkach. Jednocześnie Sąd ocenił, że podstawa wymiaru składek ustalona przez ZUS w zaskarżonej decyzji była jednak zaniżona, oparta na zbyt daleko idących założeniach.

Zważyć należy, że zgromadzony materiał dowody potwierdził co do zasady twierdzenia wnioskodawczyni i płatnika na temat zakresu obowiązków. Z pewnością obejmowały one tworzenie dokumentacji kadrowo - płacowej pracowników obsługiwanych przez płatnika przedsiębiorstw. Wnioskodawczyni rzeczywiście wykorzystywała przy tym znajomość języka angielskiego, należy pamiętać, że skarżąca ma wykształcenie wyższe, nadto ukończyła studia podyplomowe w zakresie prawa pracy. Była jedynym pracownikiem zatrudnionym na tym stanowisku. Pozostali pracownicy byli zatrudnieni głównie na stanowisku księgowych i zajmowali się wyłącznie rachunkowością i księgowością firm współpracujących z płatnikiem.

Świadkowie zgodnie potwierdzili, że wnioskodawczyni zajmowała się obsługą klientów płatnika w zakresie spraw kadrowo - płacowych, jednak wskazywany wymiar tych obowiązków oraz analiza wynagrodzeń pozostałych pracowników nie uzasadniają w ocenie Sądu wysokości podstawy wymiaru na poziomie kwoty 3.500 zł - w okresie od dnia

16 sierpnia 2013 roku do dnia 8 maja 2015 roku, ani na poziomie kwoty 2.333,33 zł - w okresie od dnia 9 maja 2015 roku do dnia 30 czerwca 2015 roku.

W ocenie Sądu nie można uznać, że liczba pracowników zatrudnianych w firmach współpracujących z płatnikiem była bardzo duża, uzasadniająca twierdzenie o nadmiarze obciążenia obowiązkami wnioskodawczynię. Każdy z zeznających świadków - klientów płatnika mówił o kilku osobach zatrudnianych w 2013 roku, a (...) sp. z o.o., która miała być największym klientem płatnika, zgłosiła w sierpniu i wrześniu 2013 roku

21 nowych pracowników. Tysiące dokumentów, które miała dostarczać ta firma dotyczyło raczej dokumentów rachunkowych, księgowych a nie kadrowo - płacowych, a przecież do obowiązków wnioskodawczyni miała właśnie należeć zajmowanie się tymi ostatnimi dokumentami.

Pamiętać należy przy tym, że wnioskodawczyni pracowała przecież przez krótki okres od chwili zatrudnienia, bo raptem po miesiącu stała się niezdolna do pracy. Trudno w tych okolicznościach mówić, że podejmowane przez nią działania przełożyły się znacząco na zyski płatnika. Po powrocie do pracy płatnik nie współpracowała już z (...) sp. z o.o., a jednak początkowo wynagrodzenie wnioskodawczyni kształtowało się na dotychczasowym poziomie. Stopniowo malało wraz z obniżeniem wymiaru etatu - najpierw wynosiło od dnia

9 maja 2015 roku - 2.333,33 zł brutto, a od dnia 1 lipca 2015 roku - 1.000,00 zł. Takich decyzji co do wynagrodzenia wnioskodawczyni nie uzasadnia sytuacja finansowa płatnika, którego dochody obniżyły się, ale nie wpływało to na zmiany wynagrodzeń lub wymiarów etatu pozostałych pracowników. Zmiana zakresu obowiązków też nie tłumaczy tak nagłego obniżenia o połowę wynagrodzenia.

Płatnik zeznała, że razem z H. K. oraz wnioskodawczynią zajmowały się spółkami, prowadzącymi pełną księgowość. Pozostali pracownicy prowadzą księgowość w przedsiębiorstwach jednoosobowych, co jest mniej wymagającym zajęciem. Jednocześnie H. K. ma wynagrodzenie ustalone proporcjonalnie w wyższym wymiarze niż pozostałe księgowe, ponieważ przy pracy na ¼ etatu zarabia 700,00 zł, co oznacza, że przy pełnym wymiarze czasu pracy jej wynagrodzenie zasadnicze wyniosłoby 2.800,00 zł. Dla porównania wynagrodzenie wnioskodawczyni wskazane przez płatnika przy pełnym etacie wyniosłoby 4.600,00 zł brutto miesięcznie.

Wskazać należy przy tym, że wnioskodawczyni w dużej korporacji jaką jest (...) sp. z o.o. na stanowisku z bardzo podobnym zakresem obowiązków otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 3.500,00 zł brutto za pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd ustalając zatem godziwe i adekwatne do rzeczywiście świadczonych przez wnioskodawczynię obowiązków pracowniczych wynagrodzenie uznał, że odnieść je należy właśnie do wynagrodzenia otrzymywanego przez H. K., czyli najlepiej wynagradzaną księgową – zajmującą się m.in. tymi firmami transportowo – spedycyjnymi, których sprawy kadrowe prowadziła skarżąca. Skoro zatem przy pełnym wymiarze czasu pracy jej wynagrodzenie zasadnicze wyniosłoby 2.800,00 zł, to wnioskodawczyni będąc zatrudnioną na ¾ etatu w okresie od 16 sierpnia 2013 roku do dnia 8 maja 2015 roku powinna otrzymywać wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 2100,00 zł (75 % z 2.800,00 zł). Od chwili rozpoczęcie pracy na ½ etatu - czyli od dnia 9 maja 2015 roku do dnia 30 czerwca 2015 roku - wynagrodzenie

to powinno wynieść odpowiednio 1.400,00 zł. Tak ustalone wynagrodzenia uwzględnia zdaniem Sądu, umiejętności i realny zakres obowiązków wnioskodawczynie, zatrudnionej razem z księgową przede wszystkim do obsługi firm transportowo – spedycyjnych. Od dnia 1 lipca 2015 strony umowy o pracę same ustaliły wynagrodzenie na poziomie 1.000,00 zł.

Pamiętać należy, że to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 roku (I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78).

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy wykazał, że zakwestionowany przez niego zapis umowy o pracę był sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. Postanowienia umowy o pracę oraz pierwszego z aneksów ustalające wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej były zatem nieważne. Jednocześnie ZUS niewłaściwie określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawczynie z tytułu zatrudnienia u płatnika. Sąd dokonał zatem tych ustaleń na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, stwierdzając, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu wykonywania przez A. B. jako pracownika pracy u płatnika składek DANA Biuro (...) z siedzibą w Ł. w okresie od dnia 16 sierpnia 2013 roku do dnia 8 maja 2015 roku stanowi kwota 2.100,00 zł, a w okresie od dnia 9 maja 2015 roku do dnia 30 czerwca 2015 roku stanowi kwota 1.400,00 zł.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję, orzekając jak w punkcie 1 sentencji wyroku i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w punkcie 2 sentencji wyroku.

Z uwagi na to, że żądanie wnioskodawczynie nie zostało uwzględnione w całości, sąd o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. i zniósł je wzajemnie pomiędzy stronami, uznając że każda ze stron jest w zbliżonym stopniu przegrywającym i wygrywającym niniejsze postępowanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

27 lipca 2017 roku

M.U.